

Asia: VN/19773/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomionne määritelmistä (lääkemääräyslaki 3 §). Ovatko muutokset reseptikeskuksen ja valtakunnallisen lääkityslistan määritelmiin ymmärrettävät ja tarkoituksenmukaiset?

-

2. Huomionne reseptikeskukseen ehdotetuista uusista tietosisällöistä. Ovatko uudet tietosisällöt tarpeellisia ja miten niitä tulisi priorisoida?

-

3. Huomionne apteekin tiedonsaantioikeudesta (lääkemääräyslaki 11 §). Jos apteekin tiedonsaantioikeutta valtakunnallisen lääkityslistan tiedoista tulisi mielestänne muuttaa, miten sitä tulisi muuttaa?

-

4. Huomionne ehdotetuista muutoksista lääkemääräyslain 13 §:n 1 ja 2 momentteihin.

-

5. Huomionne poikkeuksista potilaan kielto-oikeuteen (lääkemääräyslaki 13 § 3 mom.). Ovatko ehdotetut kaksi uutta poikkeusta potilaan oikeuteen tietojensa luovuttamisen kieltämisessä perusteltavissa?

-

6. Huomionne lääkesopimusten hallinnan ylläpidon siirrosta (lääkelaki 55 b §) Lääkesopimusten hallinnan ylläpidon siirtoa esitetään Suomen Apteekkariliitolta Kelan Kanta-palveluihin. Mitä hallinnan siirrossa tulisi ottaa huomioon ja miten sen tulisi käytännössä tapahtua?

-

7. Muut huomionne apteekkisopimuksenmenettelyn muuttamisesta lääkesopimukseksi.

-

8. Huomionne potilaskohtaisia erityislupia koskevasta lääkemääräysten laatimistavan muutoksesta sähköiseksi (lääkemääräyslaki 5 § 2 mom.).

-

9. Huomionne sosiaalihuollon palveluntajien tiedonsaantioikeudesta Kanta-lääkityslistan tietoihin (asiakastietolaki 102 § 1 mom.).

-

10. Vapaamuotoiset lausumat hallituksen esityksen luonnoksesta.

Suomen Erikoislääkäriyhdistys pitää lakiesitystä kannatettavana.

Tärkeää on, että lääkitystiedon kulku on varmistettu, järjestelmästä tulee sujuva ja se on riisuttu kaikesta tarpeettomasta painolastista ammattilaisille. Kommentoimme lyhyesti muutamaa seikkaa.

Avo- ja laitoshoidon merkinnät

Meneillään olevasta laitoshoidosta olisi esityksen mukaisesti hyvä näkyä merkintä Kanta-lääkityslistalla, mutta lääkitystietojen olisi syytä päivittyä kansalliselle listalle vasta potilaan kotiutuessa. Tämä vähentäisi osaltaan pitkäaikaishoidon lääkityksen sekaannuksia, mutta edellyttää varmistettua tiedon kulkua ja hoitovastuussa olevan lääkärin määrittelyä.

Lakiesitys on askel kohti tarkoituksenmukaisesti toimivaa valtakunnallista lääkityslistaa. Samalla tulisi kuitenkin selvittää, onko nykyinen reseptien säännönmukainen uusiminen tarpeellista. Monissa pitkäaikaissairauksissa potilaiden käyttämät säännölliset lääkkeet ovat usein toistaiseksi jatkuvia eikä niiden uusintaa kahden vuoden välein aina tarvittaisi. Silloin lääkemääräykset voisivat olla voimassa, kunnes toisin päätetään. Tarvittaessa voimassaololle voisi asettaa ehtoja, esimerkiksi toteutunut kontrollikäynti tai vaaditut laboratoriokokeet. Teknologiaa hyödyntäen ehtojen kuittaus voisi toimia myös automaattisesti.

Lääkkeenmäärääjän tiedonsaantioikeus

Lääkkeenmäärääjällä on oikeus saada tietoonsa apteekissa tehdyt muutokset. Kuitenkin on ilmeistä, ettei tieto aina saavuta lääkkeen määrääjää. Miten tämä varmistetaan?

Kiellot

Esityksen mukaan potilas ei voisi kieltää lääkesopimuksen tietojen eikä lääkehoidon arvioinnin tarkistusmerkintöjen luovuttamista eräissä tilanteissa. Esitys on kannatettava.

Voimassa oleva lainsäädännön mukaan alaikäinen voi, riittävän kehitystason saavutettuaan, kieltää terveystietojensa luovuttamisen huoltajalle. Kuitenkin lääketietojen luovutus toisella ammattihenkilölle ja tietojen luovutus huoltajalle ovat kaksi eri asiaa. Onko lapsi kykenevä arvioimaan lääkeasioita, kun sitä ei aina kykene arvioimaan aikuinenkaan? Lääketietoja saattaa jäädä kertomatta erikseen kysyttäessäkin, kun niiden merkitystä asiayhteydessä ei ymmärretä.

Alaikäisen oikeutta rajoittaa tietojen näkymistä toiselle ammattilaiselle tulee arvioida uudelleen, EU-sääntelyn mahdollistamissa rajoissa.

11. Huomionne tämän hallituksen esityksen luonnoksen suhteesta EHDS-asetuksen kansallista täytäntöönpanoa koskevaan hallituksen esityksen luonnokseen (VN/22944/2024). ([Lausunto - Lausuntopalvelu](#))

-

Juntumaa Auli
Suomen Erikoislääkäriyhdistys ry